

bisa
perspective.brussels
brussels instituut voor statistiek en analyse

JAARVERSLAG VAN HET BISA 2025

PRODUCTIETEAM

Auteurs

Sabrine CIPRIANO, Cécile DEVOS, Line JUSSIANT en Virginie MAGHE

Leescomité

Xavier DEHAIBE, Amynah GANGJI, Jonathan TUTRICE

Wetenschappelijke directie van het Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse (BISA)

Astrid ROMAIN

COVER

Concerto - Communication Agency

Fotografie: © Eric OSTERMANN

LAY-OUT

Arnaud TIGNOL

VERTALING

Uit het Frans in het Nederlands vertaald door Translation Team van Perspective

Herlezing: Mathijs DE BAERE

VERANTWOORDELIJKE UITGEEFSTER

Astrid ROMAIN, Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse (BISA)

VOOR MEER INFORMATIE

Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse

bisa@perspective.brussels - <https://bisa.brussels>

JAARVERSLAG VAN HET BISA 2025

INHOUD

VOORWOORD	5
INLEIDING	6
REALISATIES EN ACTIVITEITEN	7
Enkele cijfers	7
Tijdslijn	8
1. Openbare statistieken produceren en verspreiden	10
2. Analyseren	14
3. Overheidsbeleid evalueren	19
4. Kennis verspreiden	21
5. Adviseren	23
6. Samen het belgische statistische systeem beheren	25
MIDDELEN	28
1. Team	28
2. Budget	30
BIJLAGEN	31
Bijlage 1: Rapport van het programmacomité BISA-GGC	32
Bijlage 2: Jaarverslag van de wetenschappelijke raad	33
Bijlage 3: Belangrijkste methoden die in 2025 werden toegepast en aan de wetenschappelijke raad werden gepresenteerd	34
Bijlage 4: Verslag inzake de veiligheid van de gegevens	37

VOORWOORD

Beste lezer,

In 2025 verkeerde het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in een bijzondere institutionele situatie. In afwachting van de vorming van een nieuwe regering hebben de overheidsdiensten, in een periode van lopende zaken, de continuïteit van de openbare dienst gewaarborgd. Meer dan ooit heeft deze situatie het belang aangetoond van betrouwbare gegevens en gedegen analyses om meer inzicht te verschaffen in het overheidsbeleid en keuzes te objectiveren. Zeker wanneer er geen nieuwe politieke beleidslijnen zijn.

Tegen deze achtergrond heeft het BISA zijn opdrachten met dezelfde toewijding voortgezet: kwaliteitsvolle statistieken produceren en verspreiden, de dynamieken op het Brusselse grondgebied analyseren, het overheidsbeleid evalueren en deze kennis voor iedereen toegankelijk maken.

Het publieke debat in 2025 draaide vooral om de begrotingssituatie van het Gewest. Het BISA heeft hierbij objectieve inzichten aangereikt via de Focus nr. 73 “Wat dragen de openbare statistieken bij aan de analyse van de Brusselse begrotingssituatie?”. In reactie op de vaak gevoerde beeldvorming over de uittocht van de Brusselse middenklasse naar een groenere periferie, zorgde de Focus nr. 70 “Waar kopen de Brusselaars een woning? Wat zijn hun profielen?” voor de nodige nuance in het debat, waarbij de grote diversiteit aan sociaal-economische profielen van kopers in het Brussels Gewest onder de aandacht werd gebracht.

Deze voorbeelden, en alle andere werkzaamheden die in dit jaarverslag worden gepresenteerd, laten zien hoe belangrijk het BISA is als ondersteunend instrument bij besluitvorming. Daarnaast speelt het een essentiële rol bij het bevorderen van transparantie en het aanzwengelen van het publieke debat. Ongeacht of het gaat om meer inzicht in demografische ontwikkelingen, veranderingen op de arbeidsmarkt, sociale uitdagingen of territoriale dynamieken, zorgen de statistieken, analyses en evaluaties van het overheidsbeleid van het Instituut voor informatie waarmee de Brusselse instellingen hun overheidsbeleid kunnen voeren. Deze informatie zorgt ervoor dat debatten objectiever en beter onderbouwd zijn.

Vandaag de dag, waarin informatie zich razendsnel verspreidt en de juistheid ervan vaak twijfelachtig is, vervult een onafhankelijke statistische instantie een cruciale rol bij het waarborgen van betrouwbare, toegankelijke en begrijpelijke informatie, ten dienste van het algemeen belang.

Graag wil ik het hele BISA-team bedanken voor zijn betrokkenheid en voor de koers die het in 2025 heeft aangehouden, ondanks de moeilijke omstandigheden. Uiteraard bedank ik ook onze talrijke partners met wie we dagelijks samenwerken om meer kennis over Brussel te verwerven.

Veel leesplezier,

Astrid ROMAIN

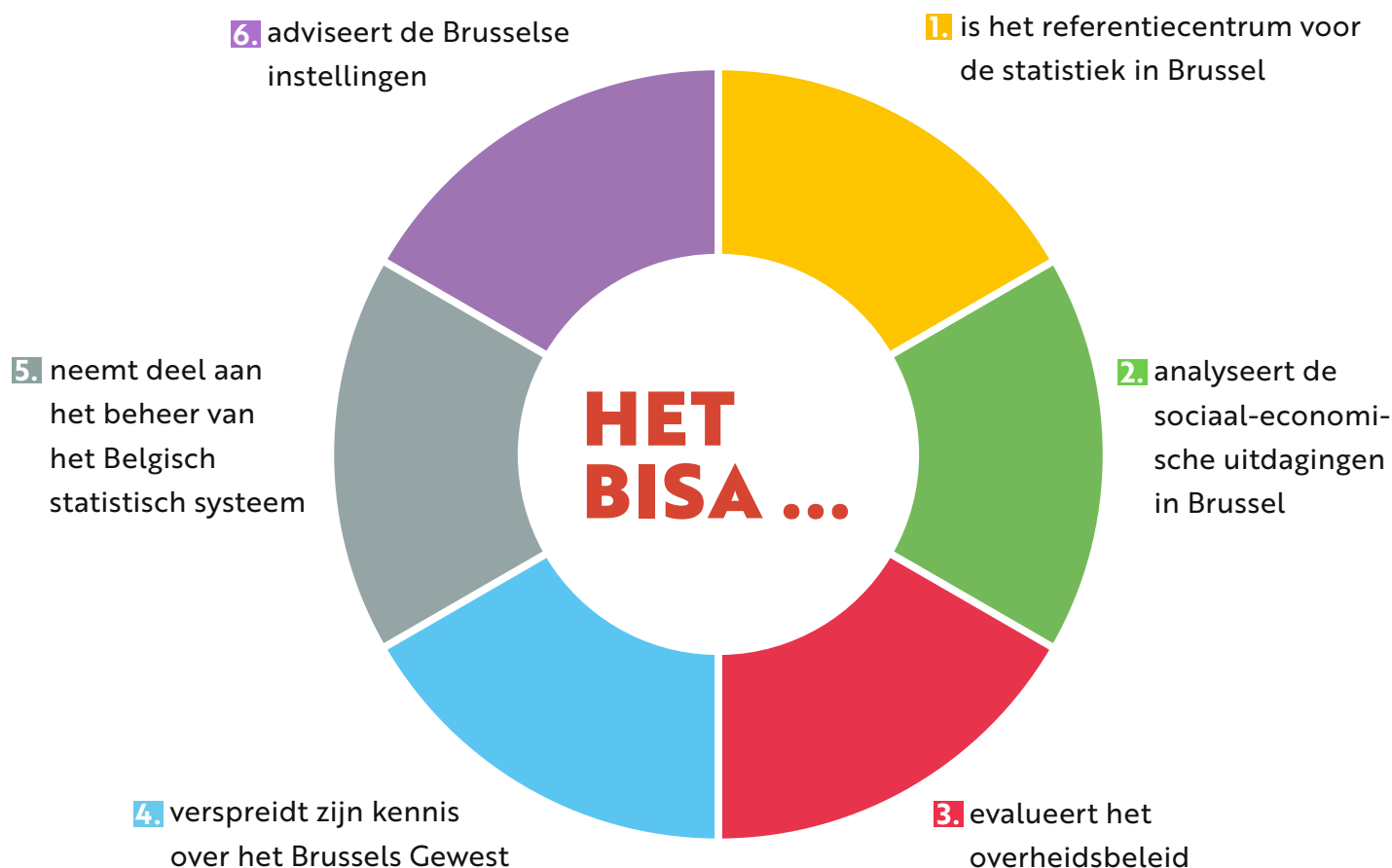
Directrice van het Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse

INLEIDING

Het Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse (BISA) is de officiële statistische autoriteit van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie. In die hoedanigheid stuurt het, in samenwerking met de andere autoriteiten, het Belgische statistische systeem aan. Het produceert en centraliseert, in volledige onafhankelijkheid, openbare statistieken over het Brussels Gewest. Het instituut voert ook sociaaleconomische analyses uit in verband met Brusselse aangelegenheden en maakt evaluaties van het overheidsbeleid. Door zijn werkzaamheden draagt het Instituut zo bij tot meer inzicht in het Gewest en ondersteunt het de besluitvorming.

De taken van het BISA zijn vastgelegd in het besluit van 25 november 2015 betreffende de coördinatie van de gewestelijke statistieken. Deze kunnen in zes hoofdlijnen worden samengevat:

Dit activiteitenverslag belicht de belangrijkste realisaties van 2025. Het belicht de werkzaamheden die door het BISA alleen of in samenwerking zijn uitgevoerd om het Brusselse Gewest beter te begrijpen en het beleid van zijn instellingen te ondersteunen.

De meeste in dit verslag gepresenteerde werkzaamheden zijn vrij toegankelijk via bisa.brussels en ook op de website wijkmonitoring.brussels.

REALISATIES EN ACTIVITEITEN

ENKELE CIJFERS

Verspreide statistieken

› **887** waarvan **34** nieuwe statistieken

via bisa.brussels en wijkmonitoring.brussels

› **15** verspreide **nieuwsbrieven**

› **1326** abonnees op de BISA-nieuwsbrief
(op 31 december)

21 publicaties (exclusief

partnerschappen en institutionele publicaties)

16 Wist je dat?¹

2 afgeronde **evaluaties**

23 evenementen waaraan het BISA heeft
bijgedragen (spreker)

19 aantal persberichten

210 vermeldingen in de **media**

Sociale netwerken

830 abonnees (op 31 december)

1593 abonnees (op 31 december)

¹ 'Wist je dat' een onderdeel van de BISA-website is.

2025

FOCUS NR. 69
Inzicht in de sterke daling van de vruchtbaarheid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

MINI-BRU 2025

WIJKMONITORING
Nieuwe indicatoren:

- Veiligheid
- Dichtheid van DBDMH-interventies / slachtoffers van gebouwbranden en CO-vergiftiging

FOCUS NR. 71
Ziekenhuizen in het Brussels Gewest: een belangrijke economische sector

NIEUWE STATISTIEKEN:

- Ruimtelijke ordening en vastgoed
- Huisvestingssteun

FOCUS NR. 73
Wat dragen de openbare statistieken bij aan de analyse van de Brusselse begrotingssituatie?

WIJKMONITORING
Nieuwe indicator:
Huisvesting - Mediane verkoopprijs van appartementen

FOCUS NR. 78
Demografische barometer 2025 van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

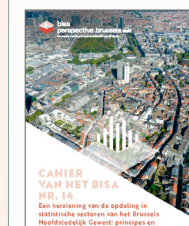
FOCUS NR. 77
Beter leven in Brussel: de essentiële rol van gezondheid en van materiële en sociale levensomstandigheden

SOCIAAL-ECONOMISCH OVERZICHT 2025

CAHIER NR. 14
Een herziening van de opdeling in statistische sectoren van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

AANTAL
GEPUBLICEERDE
STATISTIEKEN

67

Januari

84

Februari

54

Maart

99

April

107

Mei

47

Juni

124

Juli

21

Augustus

52

September

47

Oktober

98

November

87

December

WIJKMONITORING
Nieuwe indicator:
Milieu - Vegetatiegraad - Bedekkingsgraad door hoge vegetatie

NIEUWE STATISTIEKEN:

- Onderzoek en technologie
- Gebruik van generatieve AI
- Arbeidsmarkt
- Niet-werkende werkzoekenden naar beroepsdomein

NEWSLETTER IIS

NIEUWE STATISTIEKEN:

- Arbeidsmarkt - Verdeling van de vergoede werklozen naar werkloosheidsduur en geslacht
- Bestaansonzekerheid - Begunstigden van het leefloon naar statuut

CAHIER NR. 13
Brusselse gemeentelijke bevolkingsprojecties 2024-2034

FOCUS NR. 74
Eenouderschap in het Brussels Gewest: over welke gezinnen hebben we het?

NIEUWE STATISTIEKEN:

- Economie - Uitvoer van diensten naar type en naar partnerland

FOCUS NR. 75
Digitale transitie: zijn de Brusselse ondernemingen klaar voor 2030?

FOCUS NR. 76
Waar leeft men het langst in het Brussels Gewest? Analyse van de levensverwachting

NIEUWE STATISTIEKEN:

- Ruimtelijke ordening en vastgoed
- BeHome-premie

CONJUNCTUUR-BAROMETER

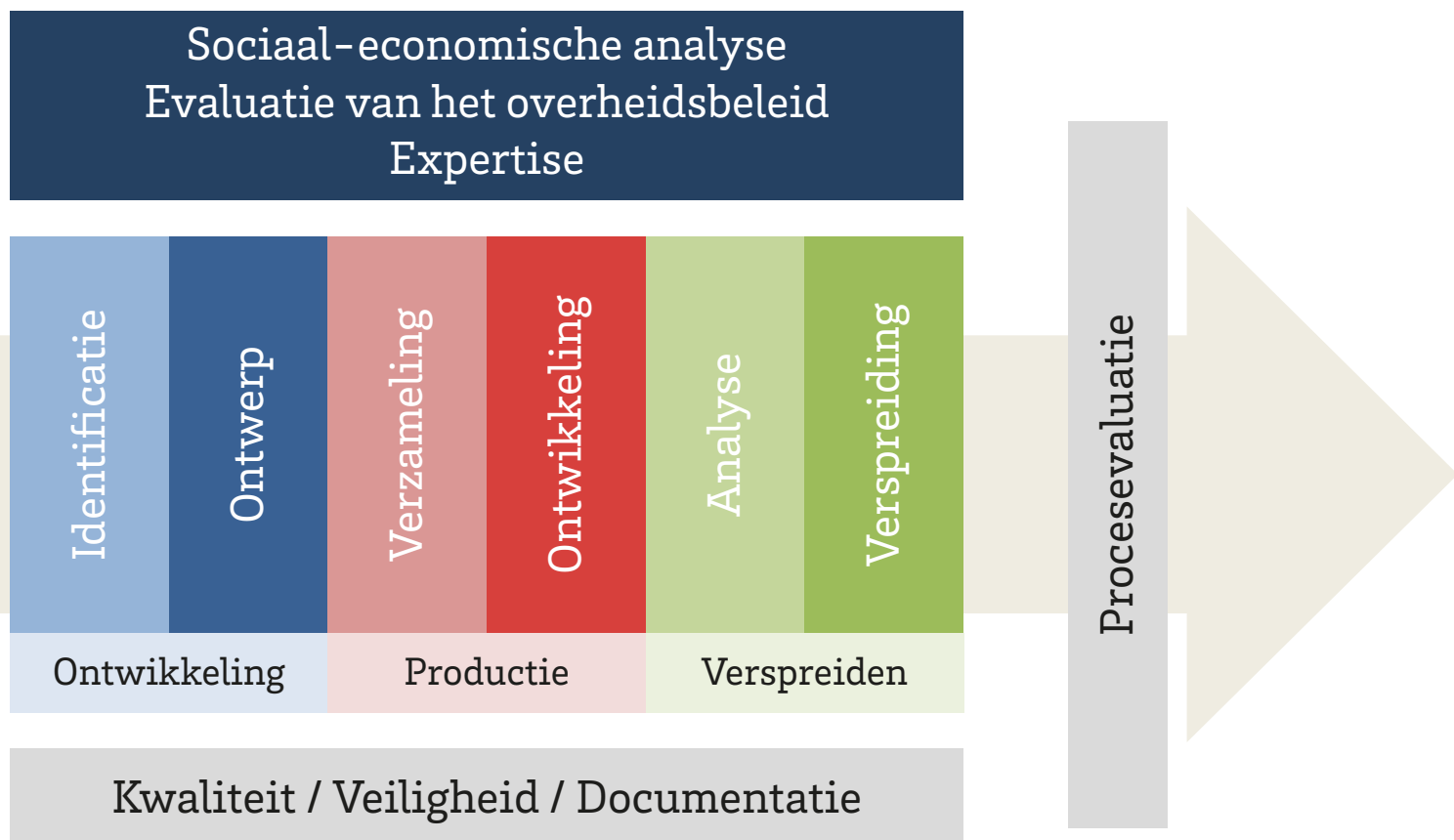
1. OPENBARE STATISTIEKEN PRODUCEREN EN VERSPREIDEN

Het beschikken over betrouwbare en toegankelijke openbare statistieken is cruciaal voor het openbaar bestuur. Door economische, sociale en milieugerelateerde fenomenen te meten, zorgen statistieken ervoor dat we de Brusselse realiteit beter kunnen begrijpen. De statistieken die het BISA in volledige onafhankelijkheid opstelt en verspreidt, helpen de Brusselse instellingen dan ook om hun overheidsbeleid op objectieve basis te ontwikkelen, te sturen, te evalueren en te verbeteren.

Het **proces van statistische productie** omvat zowel het vaststellen van de behoeften als het verspreiden van de statistieken onder de gebruikers. Het bestaat uit drie opeenvolgende fasen:

- › De eerste fase, de ontwikkelingsfase, bestaat uit het vaststellen van de behoeften, het inventariseren van de beschikbare gegevensbronnen om hieraan te voldoen en het definiëren van de concepten en van de meest relevante verzamel- en verwerkingsmethoden om de statistiek op te stellen.
- › De tweede fase, de productiefase, heeft betrekking op zowel nieuwe als bestaande statistieken. Het BISA verzamelt en verwerkt de gegevens om overheidsstatistieken te produceren die voldoen aan de Europese kwaliteitsnormen.
- › De statistieken worden tot slot verspreid nadat ze zijn gedocumenteerd en geanalyseerd. Op die manier is een correcte interpretatie gewaarborgd en kunnen de statistieken vlot worden gebruikt door instellingen, de academische wereld, bedrijven ...

De nieuwe ontwikkelingen op het gebied van statistiek vloeien voornamelijk voort uit de prioriteiten die zijn vastgelegd in het statistisch meerjarenprogramma. Dit programma is opgesteld op basis van de behoeften van de regering en de partners, en houdt rekening met de beschikbaarheid van betrouwbare gegevensbronnen.

Realisaties 2025

In 2025 publiceerde het BISA 887 statistieken op zijn website bisa.brussels over uiteenlopende onderwerpen, zoals bevolking, inkomens en uitgaven van huishoudens, bestaansonzekerheid en sociale bijstand, gezondheid, jonge kinderen, onderwijs, arbeidsmarkt, economie, onderzoek en technologie, overheidsfinanciën, ruimtelijke ordening en vastgoed, milieu, energie en veiligheid.

Daaronder bevonden zich **34 nieuwe statistieken op de website van het BISA**, verdeeld over zes thema's:

Arbeidsmarkt

- › de transities van de bevolking op beroepsactieve leeftijd
- › de verdeling van de vergoede werklozen naar werkloosheidsduur en geslacht
- › de verdeling van de niet-werkende werkzoekenden naar beroepsdomein

Bestaansonzekerheid en sociale bijstand

- › de toevoeging van de statussen 'erkend vluchteling' en 'personen onder subsidiaire bescherming' aan de groep begunstigten van een leefloon

Economie

- › de regionale verdeling van de uitvoer van diensten per type en per partnerland

Veiligheid

- › de statistieken uit de Europese survey over geweld tegen vrouwen en andere vormen van interpersoonlijk geweld
- › de verschillende soorten uitgevoerde DBDMH-interventies

Onderzoek en technologie

- › het aandeel van personen dat gebruik heeft gemaakt van generatieve artificiële intelligentie

Ruimtelijke ordening en vastgoed

- › huisvestingssteun in de vorm van premies, toelagen of belastingverminderingen en de steun in de vorm van door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest gesubsidieerde leningen

Op de website van de **Wijkmonitoring** zijn **negen nieuwe indicatoren** gepubliceerd binnen de thema's 'Huisvesting', 'Inkomen, armoede en sociale bijstand', 'Arbeidsmarkt', 'Milieu' en 'Veiligheid'. Daarnaast werden 68 indicatoren bijgewerkt.

Kwaliteit en veiligheid van de gegevens

Bij het produceren van statistieken moet de kwaliteit en de veiligheid van de gegevens worden gewaarborgd. Deze eis op het gebied van kwaliteit en veiligheid is een essentiële voorwaarde om ervoor te zorgen dat de statistieken nuttig en bruikbaar zijn voor beleidsmakers. Daarom besteedt het BISA bijzondere aandacht aan de betrouwbaarheid van de gegevens, aan een zorgvuldige verwerking ervan en aan de veiligheid van de informatie. Het BISA beschikt dan ook over een onafhankelijke Data Protection Officer (DPO) om conflicten te vermijden met de DPO's van de instellingen die de gegevens verstrekken.

Als statistische autoriteit voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en voor de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, verbindt het BISA zich ertoe het kwaliteitskader van het Europees statistisch systeem te handhaven, dat de kwaliteitsnorm is voor openbare statistieken. Dit kader omvat:

- › de Praktijkcode voor Europese statistieken,
- › het kwaliteitsborgingskader van het Europees statistisch systeem,
- › de algemene beginselen van kwaliteit, zoals voortdurende interactie met gebruikers, betrokkenheid van leidinggevendend, partnerschap ...

INTERVIEW MET **Simon VAN HOOREN** Datawarehouse Expert, BISA

EN **Jason DE ROECK** Database Administrator Expert, perspective.brussels

Simon, je bent in juni 2025 bij het BISA aan de slag gegaan als datawarehouse expert. Hoe verliep je start bij het BISA?

Het was een echte uitdaging. Het datawarehouse was iets waar al lang naar werd uitgekeken. Ik moest me snel inwerken in een nieuw team en in mijn nieuwe functie.

Wat is een datawarehouse expert?

Simon: Het is een rol die verschillende functies combineert: je bent tegelijkertijd projectmanager, datatechnicus en bemiddelaar tussen het BISA en de IT-dienst. Een datawarehouse expert moet de architectuur van deze tool definiëren op basis van de behoeften van de vakgebieden. Daarnaast moet hij de toegang tot de verschillende geselecteerde programma's en de invoer van gegevens waarborgen, maar hij moet ook scripts schrijven om gegevens te migreren en in te voeren, automatische gegevensverwerking uitvoeren en helpen bij de overstap naar andere software ...

Jason: Eigenlijk gaat het erom de gegevens van de organisatie te ordenen en te structureren, zodat ze makkelijk gebruikt kunnen worden voor analyse en besluitvorming.

Wat waren jullie belangrijkste projecten in 2025?

Simon: We hebben de architectuur van het datawarehouse gevalideerd en we hebben tests uitgevoerd met verschillende gegevens.

Jason: Van mijn kant heb ik vooral gewerkt aan het ontwerp en de implementatie van dit platform. De samenwerking met Simon was essentieel om de behoeften goed te begrijpen en de technische keuzes verder uit te werken. Het is echt heel prettig om met Simon samen te werken: we wisselen ideeën uit en kunnen zo de architectuur in de juiste richting laten evolueren.

Simon: Daar denk ik hetzelfde over, een heel fijne samenwerking! Samen hebben we de fasen van het project uitgestippeld en hebben we gesprekken gevoerd met medewerkers uit verschillende vakgebieden. Zo hebben we inzicht gekregen in hun behoeften en konden we de meest geschikte tools selecteren. Ook hebben we de beveiliging van de voorgestelde architectuur gewaarborgd, de tools geïmplementeerd en de eerste configuratiescripts geschreven.

Wat is het belang van dit vakgebied binnen het BISA en Perspective?

Jason: Vandaag de dag hebben organisaties steeds meer te maken met gegevens, die vaak verspreid zitten over verschillende systemen. Om deze gegevens efficiënt te kunnen benutten, is het essentieel dat er een gecentraliseerd, goed georganiseerd en beveiligd platform beschikbaar is.

Simon: In het algemeen zorgt het datawarehouse voor deze betere gegevensstructuur. En het gecentraliseerde gebruikersbeheer bevordert ook de veiligheid van de informatie. Tot slot zal het ook een eenvoudigere verspreiding van statistieken op onze website mogelijk maken.

Jason: We leggen dus de basis waardoor de teams efficiënter met de gegevens kunnen werken en onder goede omstandigheden nieuwe projecten kunnen ontwikkelen.

2. ANALYSEREN

Statistieken produceren vormt een essentiële stap. Wil men op een doeltreffende manier inzicht verschaffen in het overheidsbeleid, dan is het ook belangrijk om deze statistieken te interpreteren, te vergelijken en er lessen uit te trekken. Het BISA voert daarom sociaaleconomische analyses uit om meer inzicht te krijgen in de gangbare dynamieken in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Deze analyses bieden een diepgaand inzicht in belangrijke uitdagingen, dragen bij tot het publieke debat en ondersteunen de besluitvorming.

Deze analyses zijn gebaseerd op gedegen wetenschappelijke methoden en worden verspreid via verschillende publicatiereeksen, afgestemd op verschillende doelgroepen:

- › Mini-Bru
- › Cahiers van het BISA
- › Conjunctuuroverzicht
- › Focus van het BISA
- › Regionale economische vooruitzichten
- › Sociaal-economisch overzicht
- › Evaluaties van het BISA
- › Conjunctuurbarometer
- › Zoom op de gemeenten

Belangrijkste realisaties van 2025

In 2025 heeft het BISA zijn analyses over diverse thema's voortgezet. Er zijn, binnen de klassieke reeksen, **21 publicaties**:

- › **10 van het BISA-publicaties**, over uiteenlopende onderwerpen zoals demografie, groene ruimten, werkgelegenheid, economie, welzijn, mobiliteit ...
- › **2 Cahiers van het BISA**, over de gemeentelijke bevolkingsprojecties en de herziening van de opdeling in statistische sectoren van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (Cahiers nr. 13 en nr. 14)
- › **4 Conjunctuuroverzichten**
- › **2 Conjunctuurbarometers**
- › **6 'In de kijker'-rubrieken**, met een korte analyse aan de hand van een grafiek of kaart, over de prijzen van appartementen, het belang van de export, de locatie van de interventies van de DBDMH, innovatie bij bedrijven, installatie van zonnepanelen op Brusselse daken ...
- › **Het Sociaal-economisch overzicht 2025**
- › **Mini-Bru 2025**

Dankzij de 'Focus van het BISA'-reeks kunnen een aantal gewestelijke uitdagingen worden belicht. In de eerste Focus van het jaar (nr. 69) werd de sterke daling van de vruchtbaarheid in het Brussels Gewest geanalyseerd. Andere nummers behandelden vervolgens onderwerpen zoals:

- › de economische rol van de ziekenhuissector;
- › de afstand tussen woonplaats en school voor Brusselse leerlingen;
- › de begrotingssituatie van het Gewest;
- › alleenstaand ouderschap;
- › de digitale transformatie van ondernemingen.

Twee Focus-publicaties werden in samenwerking gerealiseerd:

- › met het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn, over de levensverwachting en de ruimtelijke ongelijkheden daarrond in Brussel;
- › met het Federaal Planbureau, over het welzijn van de Brusselaars en de factoren die daarop van invloed zijn.

De samenwerking met het Federaal Planbureau (FPB) heeft ook geresulteerd in de publicatie van Cahier nr. 13 over de gemeentelijke bevolkingsprojecties 2024-2034, opgesteld door het BISA op basis van de projectiehypothesen van het FPB op het niveau van de verschillende Gewesten van het land.

INTERVIEW MET Nils SCHNITZLER

Gegevensbeheerder, cel Grondgebied en
Bevolking, BISA

EN Dennis MATHYSEN

Wetenschappelijk medewerker, Observatorium
voor Gezondheid en Welzijn (Vivalis.brussels)

De Focus van het BISA nr. 76, waarin de levensverwachting in het Brussels Gewest wordt geanalyseerd, kwam in september 2025 uit. Deze Focus is tot stand gekomen in samenwerking met het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad van Vivalis.brussels (OBGW). Hoe is het idee voor een Focus over dit onderwerp tot stand gekomen?

Nils: Dat ging vrij vanzelf, aangezien het BISA al lang samenwerkt met het OBGW. Levensverwachting kwam al snel naar voren als onderwerp, omdat het OBGW zich veel met gezondheid bezighoudt. Het was ook een gelegenheid om voor het eerst gebruik te maken van macrozones in een publicatie.

Dennis: Klopt, vooral ook omdat zowel het BISA als het OBGW cijfers over levensverwachting publiceren. Al tijdens de eerste vergaderingen realiseerden we ons dat deze cijfers vaak in verslagen en presentaties worden gebruikt, maar dat ze niet altijd goed worden begrepen. Het leek ons daarom belangrijk om hier meer duidelijkheid over te scheppen.

Het BISA en het OBGW vulden elkaar aan in dit project. Wat waren hun respectieve bijdragen?

Nils: Het BISA beschikte over de gegevens. Wij hebben daarom de berekeningen uitgevoerd en de kaarten ontworpen. Maar voor het denkwerk en het schrijven hebben we echt samengewerkt.

Dennis: Van onze kant, bij het OBGW, hebben we ons vooral gericht op het literatuuronderzoek en het aanbrengen van thematische expertise. Het BISA nam de leiding in het project en dat werkte heel goed! De verantwoordelijkheden en deadlines waren altijd heel duidelijk.

Wat hebben jullie uit deze samenwerking geleerd?

Nils: Bij bepaalde projecten is het een echte meerwaarde om samen te werken met externe partners die over specifieke expertise beschikken. En door samen een Focus te schrijven, leer je de partnerinstelling ook beter kennen: haar medewerkers, haar werkprocessen en haar cultuur.

Dennis: Ik hield me al veel bezig met het thema levensverwachting, maar door mee te werken aan deze Focus kon ik nog een stap verder gaan. Ik heb een vollediger inzicht gekregen in de uitdagingen die gepaard gaan met het analyseren en interpreteren van cijfers over levensverwachting. Bovendien was het interessant om concreet te zien hoe het BISA te werk gaat. We hebben trouwens intern al besloten om bepaalde elementen van jullie aanpak over te nemen.

Samen met andere openbare instellingen, zowel op federaal als op gewestelijk niveau, analyses uitvoeren is van essentieel belang voor het BISA. Door deze samenwerking worden de resultaten immers beter en kunnen de middelen optimaal worden benut.

INTERVIEW MET Vanie ROELANDT

Gegevensbeheerder, cel Werkgelegenheid en Economie, BISA

Zoals elk jaar heeft het BISA ook in 2025 een Sociaal-economisch overzicht gepubliceerd. Waarom is deze publicatie een belangrijk instrument voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest?

Het is een waardevol instrument om inzicht te krijgen in het Gewest, omdat het essentiële informatie over tal van economische, sociale en milieuthema's bundelt. Iedereen kan er eenvoudig in navigeren en rechtstreeks naar het hoofdstuk gaan dat hem interesseert. Bovendien presenteert het Overzicht niet enkel statistieken: het plaatst ze in hun context en brengt trends en uitdagingen in beeld. Het is een nuttige bron voor iedereen die op zoek is naar objectieve en betrouwbare informatie over het Gewest (beleidsmakers, onderzoekers, overheidsinstellingen, professionals en burgers).

Je hebt de redactie van deze publicatie gecoördineerd. Wat houdt deze rol in?

Het is vooral een kwestie van coördineren en organiseren: de publicatie telt 15 hoofdstukken en er zijn 28 collega's van het BISA, de vertaaldienst en externe partners bij betrokken.

Concreet plan ik de verschillende fasen in en coördineer ik de bijdragen. Ik overleg met collega's en partners zodat iedereen weet wanneer en hoe in te grijpen en zodat alles vlot verloopt. Ik zorg ook voor samenhang tussen de hoofdstukken: stijl, redactie enzovoort op elkaar afstemmen. Om te garanderen dat de hele tekst helder, begrijpelijk en coherent blijft. Omdat ik niet in alle onderwerpen gespecialiseerd ben, heb ik hierdoor veel kunnen leren. En deze ervaring was ook verrijkend op het vlak van goede coördinatie en de noodzaak om analyses duidelijker en toegankelijker te maken.

Hoe verliep de coördinatie met de externe instellingen die hebben bijgedragen aan de redactie van het Overzicht?

Heel goed! Het Federaal Planbureau heeft twee hoofdstukken over de arbeidsmarkt en de inkomens van de Brusselaars geheel of gedeeltelijk opgesteld. Het BISA heeft deze daarna nagelezen. Voor de milieuthema's verliep het werk in twee richtingen: sommige hoofdstukken werden door het BISA geschreven en vervolgens door Leefmilieu Brussel nagelezen, en omgekeerd.

We hebben de expertise van alle instellingen samengebracht om de analyses te verrijken. En dankzij de uitwisselingen konden we de analyses verfijnen: dat is duidelijk een meerwaarde.

Methodologieën

Voor iedere door het BISA gepubliceerde analyse wordt eerst grondig methodologisch werk verricht. Bij iedere analyse maakt het BISA immers gebruik van een reeks wetenschappelijke instrumenten en methoden die de kwaliteit en de betrouwbaarheid van de resultaten waarborgen.

Verschillende projecten in 2025 tonen concreet aan dat het BISA in staat is om methoden in te zetten die zijn afgestemd op de specifieke uitdagingen van elke analyse.

De **herziening van de statistische sectoren** is hier een opvallend voorbeeld van. Hierdoor kon een territoriale opdeling worden geactualiseerd die al meer dan veertig jaar ongewijzigd was. Dit gebeurde door kwantitatieve criteria (bevolkingsontwikkeling, oppervlakte) te combineren met morfologische en functionele criteria (organisatie van de bebouwing, stedelijke onderbrekingen, nieuwe woongebieden). Dankzij deze originele aanpak kon een fundamenteel instrument voor territoriale analyse worden aangepast aan de stedelijke transformaties van de afgelopen decennia, met behoud van de vergelijkbaarheid in de tijd.

Een ander innovatief methodologisch project is de analyse van de **economische impact van de ziekenhuissector**, uitgevoerd aan de hand van input-outputmatrices. Deze systemische benadering brengt niet alleen de directe effecten op het gebied van werkgelegenheid en toegevoegde waarde aan het licht, maar ook de indirecte effecten op tal van andere economische sectoren (farmacie, transport, energie, diensten ...). Het biedt een volledig beeld van de economische onderlinge afhankelijkheden. Op die manier kan een eenzijdige sectorale visie worden losgelaten om de kettingreacties binnen de Brusselse economie inzichtelijk te maken. Het is een bijzonder veelzijdig analysekader om het economisch beleid te sturen.

De studie over het **welzijn van de Brusselaars**, uitgevoerd in samenwerking met het Federaal Planbureau, combineerde het gebruik van klassieke econometrische modellen met machine learning-technieken. Deze hybride aanpak heeft gezorgd voor een beter inzicht in de determinanten van welzijn in Brussel. Er zijn namelijk niet alleen verklarende factoren in kaart gebracht, maar ook complexere interacties (zoals specifieke bevolkingsprofielen, verbanden tussen determinanten,...). Deze methodologische complementariteit heeft de analyse verrijkt en biedt beleidsmakers zo verfijndere interpretatiemogelijkheden om in te grijpen in ongelijkheden op het gebied van welzijn.

De **gemeentelijke bevolkingsprojecties** zijn, tot slot, gebaseerd op een methode die een componentbenadering (geboorten, sterfgevallen, migratie) combineert met een model dat uitgaat van een constant aandeel van leeftijdsgroepen. Deze dubbele benadering garandeert zowel de samenhang met de gewestelijke projecties als het in aanmerking nemen van lokale specifieke kenmerken. Hiermee kan de bevolkingsontwikkeling op realistische wijze worden gemodelleerd, waarbij zowel algemene trends als territoriale dynamieken per gemeente worden meegenomen. Deze bevolkingsprojecties vormen daarmee een strategisch instrument voor de planning van overheidsbeleid op gemeentelijk niveau, vooral op het gebied van huisvesting en onderwijs.

INTERVIEW MET

Jean-Pierre HERMIA**Expert, cel Grondgebied en Bevolking, BISA****Waarom bevolkingsprojecties per gemeente maken?**

Ieder jaar stellen het Federaal Planbureau en Statbel demografische vooruitzichten op voor de drie Belgische Gewesten. Door deze projecties uit te splitsen naar de 19 gemeenten is het mogelijk om op lokale behoeften te anticiperen. De Dienst Scholen van Perspective maakt er bijvoorbeeld gebruik van om de behoefte aan schoolplaatsen in elke gemeente in te schatten.

Volgens jou is het maken van projecties op gemeentelijk niveau complexer dan op gewestelijk niveau. Waarom?

Dat komt door de fijnmazige schaal. Ieder jaar komen er veel mensen naar Brussel en vertrekken er weer, en die stromen variëren sterk van gemeente tot gemeente. Deze migraties zijn moeilijk te voorspellen op gemeentelijk niveau, en toch hebben ze een grote invloed op de demografische ontwikkeling van elke gemeente. Sommige gemeenten trekken meer mensen aan, vooral uit het buitenland, zoals de Stad Brussel, Elsene, Etterbeek ...

Heb je voor dit Cahier samengewerkt met externe partners?

Ja, een van de twee gebruikte projectiemodellen is ontwikkeld door Johan Surkyn, onderzoeker aan de VUB. We hebben samen gebrainstormd, vooral om de onderliggende hypothesen voor deze gemeentelijke bevolkingsprojecties vast te stellen. We hebben ook zijn mening gevraagd over de verkregen resultaten.

Wat zijn de belangrijkste factoren van onzekerheid bij dit soort projecties?

Er zijn er twee. De eerste is de ontwikkeling van de algemene trends. Het geboortecijfer, het sterftecijfer en de migratiestromen met de rest van het land evolueren langzaam van jaar tot jaar, maar de internationale migratie is zeer moeilijk te voorspellen. Deze kan enorm variëren van jaar tot jaar, afhankelijk van de internationale geopolitieke context, die de laatste jaren steeds instabieler is geworden.

Een andere factor van onzekerheid is de ontwikkeling van de verschillende demografische componenten van de gemeenten zelf. Zullen deze zich in dezelfde richting ontwikkelen, of net in omgekeerde richting? Zullen bepaalde gemeenten bijvoorbeeld aantrekkelijker worden om in te wonen, of juist minder?

3. OVERHEIDSBELEID EVALUEREN

De evaluatie van overheidsbeleid is een hulpmiddel bij de besluitvorming om het gevoerde overheidsbeleid te verbeteren. Het BISA voert evaluaties van het overheidsbeleid uit. Deze taak wordt aan het BISA toevertrouwd door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering of via een ordonnantie. Deze werkzaamheden zorgen ervoor dat beleidsmakers kunnen beschikken over onafhankelijke en grondige analyses om hun beleid bij te sturen.

Voor iedere evaluatie zet het BISA het volgende in:

- › robuuste statistische modellen die zijn afgestemd op de specifieke kenmerken van de evaluatie;
- › rigoureuze en transparante aanpak;
- › nauwe samenwerking met de betrokken actoren;
- › steun van de academische wereld bij specifieke methodologische kwesties, onder meer via de Wetenschappelijke Raad.

De resultaten van deze evaluaties worden aan de regering bezorgd. Vervolgens worden ze gepubliceerd, meestal in de reeks "Evaluaties van het BISA". Op die manier dragen ze bij tot kennisuitwisseling en transparantie binnen het overheidsbeleid.

In aanvulling op deze evaluaties biedt het BISA ook methodologische ondersteuning aan andere Brusselse instanties die belast zijn met het uitvoeren of coördineren van evaluaties van het overheidsbeleid.

Tot slot neemt het instituut ook deel aan gespecialiseerde netwerken zoals het Vlaams Evaluatieplatform en de Société Française de l'Évaluation, waardoor de uitwisseling van ervaringen met andere openbare evaluatie-instanties wordt aangemoedigd.

Belangrijkste realisaties van 2025

In 2025 heeft het BISA twee evaluaties afgerond die betrekking hebben op vraagstukken die belangrijk zijn voor de Brusselse instellingen:

- › Evaluatie van de impact van telewerken binnen de Brusselse overheidsdiensten. Deze evaluatie analyseert in welke mate telewerken van invloed is op de aantrekkelijkheid van het openbaar ambt als werkgever, tegen de achtergrond van veranderende manieren van werken.
- › Evaluatie van de impact van de hervorming (2017) van het abattement van de registratierechten op de Brusselse inkomsten.

De resultaten van deze twee evaluaties zullen in 2026 worden gepubliceerd.

INTERVIEW MET Iman SALEM

Experte, cel Evaluatie van het overheidsbeleid, BISA

In 2025 werd aan de regering een evaluatieverslag bezorgd over de impact van de hervorming (2017) van het abattement op de registratierechten. Kun je ons iets vertellen over deze evaluatie?

Deze evaluatie analyseert de hervorming van de registratierechten van 2017 en de gevolgen daarvan voor de inkomsten van het Gewest. Deze hervorming heeft het bedrag van het abattement verhoogd voor mensen die hun (eigen en enige) woning in Brussel kopen. Zo zijn er voor een woning van minder dan € 500.000 geen registratierechten te betalen op de eerste € 175.000. De doelstelling was tweeledig: Brusselse huishoudens stimuleren om in Brussel te blijven en nieuwe inwoners aantrekken. Deze evaluatie analyseert de evolutie van de gewestelijke inkomsten die verband houden met de uitvoering van deze maatregel, namelijk de inkomsten die voortvloeien uit de registratierechten en de gewestelijke personenbelasting.

Hoe ziet een dergelijke evaluatie eruit?

Het werk is opgedeeld in verschillende fasen. Eerst wordt het evaluatiekader bepaald: doelstellingen en evaluatievragen. Vervolgens worden de betrokken Brusselse overheidsdiensten bezocht, met name om de verschillende bronnen van begrotingsgegevens beter te begrijpen. En deze gegevens worden dan verzameld (in dit geval voor de periode 2013 tot 2022). De resultaten worden verkregen door de kwantitatieve gegevens te toetsen aan een documentanalyse en gesprekken met de belangrijkste actoren. De laatste stap is het formuleren van aanbevelingen om beleidsbeslissingen te onderbouwen en verbeterpunten mee te geven.

Wat gebeurt er nadat het verslag aan de regering is bezorgd?

Het publicatieproces wordt in gang gezet om iedereen die in het onderwerp geïnteresseerd is een heldere en toegankelijke tekst ter beschikking te stellen. Het verslag is dan ook beschikbaar op de website van het BISA onder "Evaluaties van het BISA nr. 7."

4. KENNIS VERSPREIDEN

Kwalitatief hoogwaardige statistieken en analyses produceren is niet genoeg. Ze moeten ook toegankelijk, begrijpelijk en bruikbaar zijn. Daarom besteedt het BISA bijzondere aandacht aan de verspreiding van zijn werkzaamheden:

- › via zijn eigen website bisa.brussels en de website van de Wijkmonitoring wijkmonitoring.brussels,
- › via zijn sociale netwerken (Facebook, LinkedIn),
- › via de pers,
- › door de presentatie van de werkzaamheden op evenementen.

Op de website bisa.brussels kunnen alle openbare statistieken en analyses van het instituut worden geraadpleegd. Deze informatie wordt aangevuld door de website wijkmonitoring.brussels, een interactief instrument waarmee de ontwikkeling van de 145 Brusselse wijken op meer dan 200 indicatoren kan worden gevolgd. De kaarten op deze website belichten de territoriale dynamiek en de ongelijkheden binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Ze worden aangevuld met analysebladen om je te helpen de problemen te begrijpen. Beide websites worden voortdurend verbeterd.

Belangrijkste realisaties van 2025

In 2025 werkte het BISA samen met de cel Communicatie van Perspective om een **nieuwe communicatiestrategie** uit te stippen. Dit mondde uit in gemeenschappelijke projecten die bedoeld waren om de leesbaarheid en de verspreiding van content door beide communicatiecellen te verbeteren. Zo werd er een pressroom opgericht om persberichten permanent beschikbaar te maken op de websites, en werd er een gids voor inclusief schrijven opgesteld.

Het BISA heeft ook:

- › **15 nieuwsbrieven** gepubliceerd;
- › **19 persberichten** uitgegeven;
- › als spreker bijgedragen aan een **twentigtal evenementen**, zoals het colloquium over “L’analyse d’impact dans l’action sociale”, het Europese webinar “Greening Cities partnership”, het FOSS4G-seminar over de toegankelijkheid van handelszaken, de Shifting Economy Days en de Belgian Days for Labour Economists.

Het BISA heeft ook meegewerkt aan de werkzaamheden van de Senaat. Dit gebeurde in het kader van het rapport over de interregionale arbeidsmobiliteit.

De werkzaamheden van het BISA werden in 2025 meer dan 200 keer in de media vermeld, wat neerkomt op een stijging van ongeveer 30% ten opzichte van 2024. Dit getuigt van de groeiende belangstelling voor de analyses en statistieken die het Instituut produceert.

Het jaar 2025 stond ook in het teken van verschillende initiatieven om **de statistiek dichterbij het grote publiek**, vooral jongeren, **te brengen**. Het BISA heeft voor het eerst meegewerkt aan de organisatie van de **Europese Statistiekolympiade**, samen met andere Belgische statistische instituten, waarbij op 24 april 2025 de eerste Brusselse prijs werd uitgereikt. Het Instituut nam ook deel aan het I Love Science-festival. Dit festival wil leerlingen bewust maken van de uitdagingen rond data, omdat het belangrijk is dat ze statistieken begrijpen en echt van fake kunnen onderscheiden. Deze deelname was ook bedoeld om leerlingen meer te betrekken bij de volgende edities van de Olympiades.

Daarnaast heeft het BISA, in het kader van het Interfederaal Instituut voor de Statistiek, de resultaten van zijn werkzaamheden op het gebied van sociaaleconomische ongelijkheid gepresenteerd tijdens een seminar voor journalisten. Meerdere indicatoren van deze ongelijkheden, die vanuit verschillende invalshoeken werden belicht, werden daar op een toegankelijke manier toegelicht om zo te zorgen voor een duidelijke interpretatie van de beschikbare statistieken.

5. ADVISEREN

Naast het produceren van statistieken en analyses stelt het BISA zijn expertise ter beschikking van de Brusselse instellingen om ze bij te staan in hun werkzaamheden en besluitvorming. Deze adviserende rol zorgt ervoor dat kan worden ingespeeld op de specifieke wetenschappelijke behoeften van de instellingen, in het kader van het overheidsbeleid dat deze instellingen op het gewestelijke grondgebied ontwikkelen.

Het BISA is onder meer actief via:

- › uitwerking van doelgerichte adviezen en analyses;
- › deelname aan werkgroepen;
- › methodologische ondersteuning bij het ontwikkelen van indicatoren of het uitvoeren van evaluaties.

INTERVIEW MET Anne TREFOIS

Directeur Dienst Scholen en Studentenleven, perspective.brussels

Anne, je bent directeur van de dienst Scholen en Studentenleven (DSS) bij Perspective. Je werkt regelmatig samen met het BISA. Rond welke thema's?

Ja, klopt, we werken veel samen. Vooral rond de monitoring van de behoeften aan schoolplaatsen en kinderopvangplaatsen, maar ook rond de evaluatie van de schoolcontracten, waarbij het BISA ons op methodologisch gebied heeft bijgestaan. Een ander groot project betreft de fiches 'Kerncijfers schooluitval'. Deze zijn opgesteld op basis van gegevens die door het BISA zijn gepubliceerd. Hierdoor konden we indicatoren in verband brengen met risicofactoren voor schooluitval. De Wijkmonitoring vormt ook een essentiële bron van informatie voor de werkzaamheden van de DSS.

Hoe dragen de door het BISA geproduceerde gegevens en analyses bij aan deze werkzaamheden?

Het draait allemaal rond complementariteit! Voor de Monitorings produceert het BISA bijvoorbeeld statistieken over het bestaande aanbod (schoolplaatsen, plaatsen in kinderopvangvoorzieningen), terwijl de dienst Scholen en Studentenleven de projectdimensie toevoegt (geplande plaatsen). De combinatie van beide biedt een gedetailleerd beeld van de behoeften en de spanningsgebieden binnen een relevant tijdsbestek (momenteel 2035). Onze complementariteit komt ook duidelijk naar voren in het werk rond schooluitval. We combineren 'klassieke' indicatoren (zoals schoolachterstand of zittenblijven) met meer contextuele gegevens, zoals inkomen of de samenstelling van huishoudens. Dat geeft een veel gedetailleerder beeld van de realiteit in het veld.

Hoe verloopt deze samenwerking?

Heel goed, het verloopt vlot en goed gestructureerd. We volgen het door het BISA uitgestippelde traject om onze statistische behoeften kenbaar te maken. Vervolgens overleggen we om de verzoeken te verfijnen en de meest relevante indicatoren op te stellen. Wat voor ons echt waardevol is, zijn de betrouwbare statistieken en de sterke indicatoren die het BISA produceert. Kortom: een vlotte, gestructureerde, betrouwbare en solide samenwerking, met daadwerkelijke uitwisseling.

Op welke gebieden zullen het BISA en de dienst Scholen en Studentenleven in de toekomst samenwerken?

We zetten onze samenwerking voort op het gebied van de monitoring van schoolplaatsen en kinderopvangplaatsen. Daarnaast blijven we ook samenwerken bij het opstellen van indicatoren en fiches 'Kerncijfers schooluitval' per gemeente. We zijn ook van plan om in 2026 een gezamenlijke publicatie uit te brengen. Ik ben blij met de huidige en toekomstige samenwerkingsverbanden; deze zijn essentieel om een duidelijk beeld te krijgen van de menselijke en maatschappelijke uitdagingen waarmee het Gewest te maken heeft.

Belangrijkste realisaties van 2025

In 2025 heeft het BISA talrijke instellingen bijgestaan bij het uitvoeren van analyses en evaluaties van overheidsbeleid met betrekking tot het gewestelijke grondgebied. In het bijzonder heeft het actief steun verleend aan Leefmilieu Brussel, Brussel Huisvesting, Hub.brussels, Mobiliteit Brussel en Brussel Economie en Werkgelegenheid. Bij deze samenwerkingen heeft het BISA zijn statistische en methodologische expertise voor uiteenlopende vraagstukken ingezet. Op die manier kon het de beleidsmaatregelen van deze instellingen helpen verbeteren.

Naast deze directe ondersteuning stelt het BISA aan verschillende Brusselse instellingen een mechanisme voor **wetenschappelijke en methodologische ondersteuning** bij wetenschappelijke instellingen ter beschikking via een opdrachtcentrale. Deze maakt het mogelijk om snel en eenvoudig **gerichte wetenschappelijke ondersteuning** in te schakelen voor kortlopende opdrachten van **maximaal 15 dagen**.

In 2025 hebben verschillende instellingen een beroep gedaan op dit mechanisme. Zo krijgen ze makkelijker toegang tot gespecialiseerde expertise voor de uitvoering van analyses, studies, evaluaties of enquêtes. De opdrachtcentrale bestrijkt een brede waaier aan thema's, zoals economie, werkgelegenheid, mobiliteit, milieu, gezondheid, huisvesting, onderwijs en toerisme. Het BISA begeleidt elke instelling die van deze wetenschappelijke of methodologische ondersteuning gebruik wil maken gedurende de volledige administratieve en budgettaire procedure. Deze begeleiding omvat onder meer uitleg over de werking van een opdrachtcentrale, de voorafgaande afbakening van de opdracht in functie van de mogelijkheden van de opdrachtcentrale, en de opvolging van de verschillende stappen van het proces.

INTERVIEW MET

Mattéo GODIN

Expert, cel Werkgelegenheid en Economie, BISA

In 2025 heeft het BISA een nieuw instrument ontwikkeld: de tool "Productive Brussels – Monitoring van clusters." Kun je ons deze tool kort toelichten en vertellen voor welke behoeften deze tool bedoeld is?

Het gaat om een interactieve webapplicatie die werd ontwikkeld in het kader van de Task Force Productive Brussels. Deze taskforce had als opdracht het potentieel van de Europese prioritaire sectoren in het Brusselse economische weefsel te analyseren.

Concreet biedt de applicatie interactieve grafieken en tabellen, met verschillende indicatoren over de door Europa ondersteunde sectoren. Bijvoorbeeld werkgelegenheid, aantal en omvang van de ondernemingen, toegevoegde waarde, investeringen,... Met de tool kun je niet alleen zien hoe deze sectoren zich in de tijd ontwikkelen, maar kun je ook Brussel vergelijken met Vlaanderen en Wallonië.

Het is volledig intern ontwikkeld, met open-source-technologieën.

Voor wie is het bedoeld?

Aanvankelijk was de tool bedoeld voor de overheidsdiensten die lid zijn van de Task Force, om hun analyses te onderbouwen op basis van hun specifieke bevoegdheden (werkgelegenheid, ondernemerschap, innovatie ...). Maar het kan ook nuttig zijn voor beleidsmakers bij hun besluitvorming.

Hoe draagt het bij tot meer inzicht in het gewest?

De tool biedt een geïntegreerd overzicht van een brede waaier aan indicatoren. Dit maakt het mogelijk om informatie onderling te vergelijken en een vollediger beeld te krijgen van de Brusselse economie. Dit is nuttig voor het uitvoeren van sectorale analyses en vergelijkende analyses van het gewestelijke economische weefsel.

Welke toepassingen kan het in de toekomst hebben?

Op termijn zou de tool alle Brusselse economische sectoren kunnen omvatten, niet alleen de Europese prioritaire sectoren. De tool zou ook kunnen worden uitgebreid met andere indicatoren, afkomstig uit andere gegevensbronnen, zoals de Census 2021 of de regionale input-outputmatrices. Aangezien verwerking vooraf geautomatiseerd is, blijft het toevoegen van sectoren of nieuwe variabelen eenvoudig en goedkoop. Het kan dus gemakkelijk worden gebruikt voor iedere specifieke sectorale analyse die door het BISA of een andere overheidsdienst wordt uitgevoerd. De ontwikkeling van dit soort instrumenten versterkt het BISA in zijn rol om andere overheidsdiensten op een transversale manier te ondersteunen.

6. SAMEN HET BELGISCHE STATISTISCHE SYSTEEM BEHEREN

Als autoriteit op het vlak van statistieken in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest speelt het BISA een actieve rol in de organisatie en de coördinatie van het Belgisch statistisch systeem, zowel op nationaal als op gewestelijk niveau. Deze medewerking draagt er met name toe bij dat de samenhang van de geproduceerde statistieken tussen de verschillende bestuursniveaus wordt gewaarborgd. Het bevordert ook de ontwikkeling van gezamenlijke projecten en het delen van expertise tussen statistische instituten, wat ten goede komt aan alle gebruikers van openbare statistieken.

Op **nationaal niveau** vertegenwoordigt het instituut het Brussels Hoofdstedelijk Gewest binnen de officiële instanties voor de statistiek en de economie: het **Interfederaal Instituut voor de Statistiek (IIS)** en het **Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR)**. In 2025 nam het BISA, als onderdeel van het IIS, deel aan talrijke werkgroepen en droeg het bij aan:

- › de ontwikkeling en de uitvoering van het geïntegreerde statistische programma van het IIS;
- › het schrijven van artikelen voor de nieuwsbrief van het IIS. Deze gingen vooral over het verbeteren van de arbeidsmarkts-statistieken op lokaal niveau en de noodzaak om de behoeften van de gebruikers van statistieken al in een vroeg stadium mee te nemen bij de productie ervan;
- › de uitvoering van gezamenlijke projecten, zoals de herziening van de statistische sectoren, de ontwikkeling van indicatoren om de energiearmoede in België beter te meten ...

In totaal was het BISA in 2025 betrokken bij een dertigtal groepen binnen deze instanties. Bij de helft daarvan ging het om concrete projecten voor statistische ontwikkelingen (geregeld door SLA's – Service Level Agreement). Op die manier heeft het bijgedragen aan de uitbreiding van het statistische aanbod op gewestelijk en Belgisch niveau: gebruik van de databank van geregistreerde huurovereenkomsten, voorbereiding van een Europese enquête over gendergerelateerd geweld, harmonisatie van bodemstatistieken (Europese Soil Monitoring Law), statistieken over de energieprestaties van gebouwen, over het wegverkeer ...

Het Instituut heeft ook deelgenomen aan de organisatie van evenementen en transversale initiatieven onder de vlag van het IIS, zoals de Statistiekolympiade en een seminar over sociaaleconomische ongelijkheden.

INTERVIEW MET

Wendy SCHELFAUT**Woordvoerder & coördinator communicatie/verspreiding, Statbel****Hoe is het organiseren van deze Olympiaden in België geëvolueerd?**

Ze bestaan sinds 2017-2018 op Europees niveau. In het begin was de wedstrijd vrij klassiek. België neemt er sinds 2018-2019 aan deel. Vanaf het begin werden de Olympiaden in België opgezet als een project van het Interfederaal Instituut voor de Statistiek (IIS). De bedoeling was om de samenwerking tussen de statistische instituten te versterken.

Aanvankelijk was de wedstrijd vrij klassiek. Door de jaren heen is ze geëvolueerd, mede dankzij feedback van scholen. Vandaag is het partnerschap veel gestructureerder, met een duidelijke rolverdeling tussen Statbel en de gewestelijke partners. We hebben ook twee trajecten gelanceerd: één voor leerlingen met 5 uur wiskunde of meer en één voor leerlingen met minder dan 5 uur wiskunde. Daarmee willen we het gebruik van statistiek bij vakken als aardrijkskunde, economische en sociale wetenschappen enzovoort aanmoedigen.

Voor de editie 2025-2026 hebben 30 Brusselse scholen zich ingeschreven, tegenover vijf tijdens de vorige editie. Wat heeft ze volgens jou gemotiveerd?

Dit is een opmerkelijke en zeer positieve ontwikkeling! Dit jaar was de communicatie gericht: via lerarenverenigingen, onderwijsplatforms (enseignement.be, Klascement ...) en ook via sociale media. In Brussel hebben collega's zich sterk ingezet voor het promoten ervan en hebben ze rechtstreeks contact opgenomen met de scholen. Deze gepersonaliseerde aanpak is bijzonder effectief. Wij denken dat de combinatie van een betere zichtbaarheid, gerichte communicatiekanalen en een grotere lokale betrokkenheid deze toename verklaart.

Waarom statistiek promoten bij jongeren?

Informatie begrijpen, analyseren en interpreteren is essentieel in een samenleving die steeds meer op data is gericht. Jongeren worden er voortdurend mee geconfronteerd, maar zonder de juiste vaardigheden blijft het interpreteren ervan beperkt.

Door statistiek al op jonge leeftijd te introduceren, kunnen leerlingen hun kritische denkvermogen ontwikkelen, de impact van data correct inschatten, echte cijfers van valse cijfers onderscheiden en uiteindelijk de wereld beter begrijpen. De Olympiaden maken statistiek concreet en toegankelijk. Bovendien opent statistiek de deur naar wetenschappelijke studierichtingen en naar vaardigheden die steeds meer gevraagd worden op de arbeidsmarkt.

Hoe verloopt de samenwerking binnen de werkgroep, in het bijzonder met het BISA?

De samenwerking verloopt vlot en constructief. Statbel zorgt voor coördinatie en methodologische en statistische expertise. Gewestelijke partners, zoals het BISA, spelen een cruciale rol op het gebied van promotie om scholen binnen hun regio te bereiken. De departementen van Onderwijs kennen de schoolwereld goed, wat essentieel is om scholen en leerkrachten te motiveren. De samenwerking met het BISA is dit jaar intensiever geworden. Het BISA heeft zich zeer actief ingezet, zowel op het gebied van promotie als inhoud. De complementariteit tussen lokale expertise, kennis van het onderwijssysteem en statistische knowhow maakt van dit partnerschap een solide en doeltreffend samenwerkingsverband.

Op **gewestelijk niveau** coördineert het instituut de werkzaamheden van verschillende comités:

- › het Gewestelijk Technisch Comité voor Statistiek en Analyse (GTCS);
- › het Programmacomité van de GGC;
- › de Wetenschappelijke Raad van het BISA.

Het GTCS, voorgezeten door de directeur van het BISA, is een plaats waar producenten en gebruikers van overheidsstatistieken in het Brussels Gewest met elkaar in contact komen.

Het heeft als taak de statistische programma's van de verschillende overheidsinstellingen die op gewestelijk niveau actief zijn te coördineren en een coherent gebruik van statistieken binnen het Gewest te bevorderen. De samenstelling van het GTCS is vastgelegd in het Besluit van 26 november 2015.

Het BISA vervult ook de rol van voorzitter van het Programmacomité van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC), in zijn hoedanigheid van autoriteit voor de statistieken van deze instelling¹.

Tot slot worden de werkzaamheden van het Instituut ondersteund door de expertise en methodologische ondersteuning van haar Wetenschappelijke Raad (Brusselse Raad voor evaluatie, toekomstonderzoek en statistiek)², die ertoe bijdraagt de methodologische kwaliteit en de relevantie van de geproduceerde analyses te waarborgen.

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

MIDDELEN

De activiteiten van het BISA worden mogelijk gemaakt door een multidisciplinair team en specifieke begrotingsmiddelen, waardoor de kwaliteit en de continuïteit van zijn opdrachten ten dienste van het Brussels Gewest kunnen worden gewaarborgd.

De Brusselse autoriteiten hebben zich namelijk, overeenkomstig Verordening (EG) nr. 223/2009 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de Europese statistiek, ertoe verbonden om:

- › permanente, geschikte en voldoende middelen ter beschikking te stellen van hun autoriteiten om de kwaliteit en de relevantie van de openbare statistieken veilig te stellen;
- › de professionele onafhankelijkheid van hun statistische autoriteiten te garanderen.

1. TEAM

Het BISA is een van de vier departementen van Perspective. De directeur is Astrid ROMAIN.

Op 31 december 2025 bestond het team uit 42 personen, verdeeld over vijf cellen:

- › een cel Werkgelegenheid en economie, onder verantwoordelijkheid van Aynah GANGJI;
- › een cel Grondgebied en bevolking, onder verantwoordelijkheid van Xavier DEHAIBE;
- › een cel Evaluatie van het overheidsbeleid, onder verantwoordelijkheid van Sabrine CIPRIANO;
- › een cel verantwoordelijk voor methodologische en statistische ondersteuning, waarvoor Sabrine CIPRIANO waarnemend verantwoordelijk is;
- › en een cel Communicatie en Vertegenwoordiging, onder verantwoordelijkheid van Line JUSSIANT.

Het BISA-team bestaat uit zeer uiteenlopende profielen (statisticus, econoom, methodoloog, geograaf, bio-ingenieur, demograaf, socioloog, politicoloog, communicatiespecialist, gegevensbeheerder ...). Hieruit blijkt de verscheidenheid aan expertise die nodig is voor de uitvoering van de opdrachten.

GEMIDDELDE LEEFTIJD

15 pers. 45 jaar en ouder

19 pers. 35-44 jaar

8 pers. 25-34 jaar

19 **MANNEN**
waarvan 1 leidinggevende functie

23 **VROUWEN**
waarvan 4 leidinggevende functies

**UNIVERSITAIRE OPLEIDING OF HOGER
ONDERWIJS VAN HET LANGE TYPE**

90 %

2. BUDGET

Het budget van het BISA vormt een essentieel instrument om de uitvoering van zijn taken te waarborgen. Het bestaat uit budgetkredieten die uitgaven binnen vastgestelde grenzen toestaan.

We onderscheiden twee soorten kredieten:

- › de **vastleggingen**, die overeenkomen met de bedragen waarin voorzien is om de aangegane budgettaire verbintenissen (inclusief meerjarige) na te komen;
- › de **vereffeningen**, die overeenkomen met de bedragen die daadwerkelijk zijn uitgegeven om de facturen van het jaar te betalen.

2025 is een bijzonder jaar op budgettair gebied. In afwachting van het aantreden van een nieuwe regering heeft de regering in lopende zaken namelijk alleen voorlopige kredieten toegekend aan de overheidsdiensten om de continuïteit van de openbare dienst te waarborgen. In de praktijk kunnen deze kredieten niet worden aangewend om nieuwe projecten op te starten. Ze dienen uitsluitend om de continuïteit van de openbare dienst te waarborgen.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de werkingskosten in verband met de openbare statistiek in 2025. De uitgaven voor personeel, communicatie (lay-out, drukwerk vertaling, ontwerp van grafisch materiaal ...) en voor uitrusting (bijvoorbeeld IT) zijn immers opgenomen in de andere basisallocaties van het budget van Perspective.

Begroting 2025	Vastlegging van begrotingskredieten [€]	Vereffening van begrotingskredieten [€]
Algemene werkingskosten betaald binnen de particuliere sector	350 000	320 000
Algemene werkingskosten betaald binnen de overheidsadministraties	459 000	360 000
Totaal	809 000	680 000

Bron: begroting van Perspective 2025, SAP.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: RAPPORT VAN HET PROGRAMMACOMITÉ BISA-GGC

BIJLAGE 2: JAARVERSLAG VAN DE WETENSCHAPPELIJKE RAAD

**BIJLAGE 3: BELANGRIJKSTE METHODEN DIE IN 2025 WERDEN
TOEGEPAST EN AAN DE WETENSCHAPPELIJKE RAAD
WERDEN GEPRESENTEERD**

BIJLAGE 4: VERSLAG INZAKE DE VEILIGHEID VAN DE GEGEVENS

BIJLAGE 1: RAPPORT VAN HET PROGRAMMACOMITÉ BISA-GGC

Volgens de samenwerkingsovereenkomst van 21 maart 2019 tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) is het BISA de statistische autoriteit van de GGC. Deze samenwerkingsovereenkomst bepaalt dat het jaarlijks activiteitenrapport van het BISA ook de uitgevoerde taken omvat krachtens deze overeenkomst (artikel 7).

Conform artikel 11 van de overeenkomst is een programmacomité opgericht. Dit comité heeft de volgende opdrachten:

1. het toezicht houden op de uitvoering van het statistisch programma van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie;
2. het opstellen van statistieken, studies en statistische rapporten binnen de domeinen die onder de bevoegdheid van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie vallen;
3. het goedkeuren van het statistisch programma van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.

Dit comité bestaat uit vertegenwoordigers van de GGC, waaronder het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn (OBGW) en Iriscare, evenals vertegenwoordigers van het BISA.

In 2025 heeft het programmacomité vergaderd op 10 februari, 16 juni en 24 november, met de volgende agendapunten:

- › het jaarverslag;
- › uitwisselingen betreffende:
- › de 'adviserende' opdracht van het BISA,
- › een toekomstig gezamenlijk colloquium (OBGW-BISA),
- › een Focus van het BISA gezamenlijk geschreven door het OBGW en het BISA, over levensverwachting.

BIJLAGE 2: JAARVERSLAG VAN DE WETENSCHAPPELIJKE RAAD

De leden van de Wetenschappelijke Raad van het BISA zijn benoemd bij Besluit van 4 mei 2023, waarbij twaalf leden van de Brusselse Raad voor evaluatie, toekomstonderzoek en statistiek werden aangesteld:

1. Mevrouw Isabelle GODIN, professor aan de Ecole de Santé Publique,
2. Mevrouw Lena IMERAJ, professor aan de VUB,
3. Mevrouw H       LATZER, professor aan de Universit   Saint-Louis,
4. Mevrouw Nathalie VAN DROOGENBROECK, professor aan het Institut catholique des hautes études commerciales (ICHEC),
5. De heer David AUBIN, professor in het kader van het Certificat interuniversitaire en évaluation de politiques publiques (ULB, UCL, ULg),
6. De heer Patrick DEBOOSERE, professor aan de VUB,
7. De heer Koen DECLERCQ, professor aan de Universit   Saint-Louis,
8. De heer Jean-Michel DECROLY, professor aan de ULB,
9. De heer Xavier MAY, professor aan de ULB,
10. De heer Maxime PETIT JEAN, professor in het kader van het Certificat interuniversitaire en évaluation de politiques publiques (ULB, UCL, ULg),
11. De heer Tarik ROUKNY, professor aan de KU Leuven campus Brussel,
12. De heer Benjamin WAYENS, professor aan de ULB.

Mevrouw Astrid ROMAIN, directeur van het BISA, is van rechtswege lid van de Raad.

De Wetenschappelijke Raad van het BISA (officieel de Brusselse Raad voor evaluatie, toekomstonderzoek en statistiek) is in 2025 drie keer bijeengekomen (18/03, 03/06, 04/09).

Het heeft met name wetenschappelijke ondersteuning geboden over de volgende thema's:

- › de gemeentelijke bevolkingsprojecties;
- › de analyse van de plaats van Brussel binnen de Belgische economie;
- › de ontwikkeling van de ruimtelijke spreiding van de vastgoedprijzen in Brussel en België;
- › de productiviteit van bedrijven;
- › de regionalisering van de uitvoer en invoer van diensten;
- › de verplaatsingsgewoonten van Brusselaars;
- › ...

Er is een positief advies uitgebracht over het jaarverslag 2024 van het BISA. Op 12 juni 2025 heeft de ministerraad een bijgewerkte versie van het huishoudelijk reglement goedgekeurd.

BIJLAGE 3: BELANGRIJKSTE METHODEN DIE IN 2025 WERDEN TOEGEPAST EN AAN DE WETENSCHAPPELIJKE RAAD WERDEN GEPRESENTEERD

Het BISA-team hanteert een reeks diverse methodologische benaderingen die zijn afgestemd op de Brusselse context. Dit om kwaliteitsvolle statistieken te leveren, complexe sociaaleconomische vraagstukken te beantwoorden en inzicht te verschaffen in het overheidsbeleid.

Deze methodologische expertise zorgt niet alleen dat de kwaliteit van de resultaten gewaarborgd is, maar maakt het ook mogelijk om de ontwikkeling van de onderzochte thema's in het Gewest te volgen.

Hieronder volgt een overzicht van vier methoden die in 2025 bij het BISA zijn toegepast en die tijdens de vergaderingen van de Wetenschappelijke Raad van het BISA zijn besproken. De voorbeelden die worden gegeven, zijn bedoeld om de diversiteit van de gehanteerde benaderingen te illustreren. Ze vormen géén volledige opsomming van de methodologische instrumenten die binnen het Instituut beschikbaar zijn.

Een nieuwe territoriale indeling voor de herziening van de statistische sectoren in het Brussels Gewest

De statistische sectoren **geven de ruimtelijke spreiding van de bevolking op een fijnmazige schaal weer**. Dit maakt het mogelijk om woonkernen af te bakenen en de bevolkingsdichtheid te meten. De grenzen van deze indeling zijn in het Brussels Gewest sinds 1981 vrijwel niet veranderd. Vandaar dat de vraag rees of het netwerk nog wel geschikt was om de ruimtelijke spreiding van de bevolking weer te geven, aangezien deze de afgelopen 40 jaar aanzienlijk is veranderd.

Het BISA is daarom vanaf 2021 begonnen met een **herziening van de statistische sectoren op het Brusselse grondgebied**. Deze herziening maakt deel uit van een bredere hervorming op Belgisch niveau, geïnitieerd door Statbel en uitgevoerd in samenwerking met de gewestelijke statistische instituten van het land. Op Brussels niveau is een overheidsopdracht gelanceerd om de richtlijnen, vastgesteld door de werkgroep onder leiding van Statbel, te operationaliseren. Onderzoekers van IGEAT-ULB zijn bovendien al in een vroeg stadium bij het proces betrokken. In eerste instantie om het debat over het grondgebied van het Gewest te documenteren en te onderbouwen, en in tweede instantie om de herziening uit te voeren.

Uit de informatie- en reflectiefase kwamen **twee hoofddoelstellingen** naar voren:

- › **de grenzen van de statistische sectoren herzien om rekening te houden met de bevolkingsontwikkeling;**
- › **de grenzen van de statistische sectoren afstemmen op de grenzen van de kadastrale percelen** om de patrimoniale gegevens van de kadastrale percelen (totale oppervlakte, bruikbare oppervlakte, aard van de bestemming, bouwkenmerken, kadastraal inkomen, aantal huizen ...) op sectorniveau toegankelijk te maken.

Om de bruikbaarheid van de statistische sectoren zo veel mogelijk te handhaven, is deze **herziening zo kleinschalig mogelijk gehouden** om de continuïteit van de huidige en vroegere typologieën zo goed mogelijk te behouden. Met hetzelfde doel voor ogen zijn nieuwe sectoren uitsluitend gecreëerd door bestaande sectoren op te splitsen.

Concreet worden zowel **kwantitatieve criteria** (absolute en relatieve bevolkingsgroei, grootte van het oppervlak van de sector ...), als **morfologische en functionele criteria** (nieuw woongebied, lokale onderbrekingen in de bodembezetting, fysieke barrières ...) gehanteerd om bestaande sectoren te selecteren en op te splitsen.

De herziening leidde aldus tot de creatie van **46 nieuwe statistische sectoren** in plaats van de 21 sectoren die al bestonden. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest telt voortaan dus **749 sectoren in plaats van 724**. De 46 nieuwe sectoren beslaan 13,4 km² (8 % van de gewestelijke oppervlakte) en tellen ongeveer 31 000 inwoners (ongeveer 3 % van de gewestelijke bevolking).

Inzet van regionale input-outputmatrices om de economische impact van de Brusselse ziekenhuissector te bestuderen

Voor Focus nr. 71 van het BISA is een methodologische benadering ontwikkeld op basis van de regionale *input-output* matrices van het Federaal Planbureau. Aan de hand van deze matrices kunnen de economische relaties tussen de verschillende bedrijfstakken op een systematische manier in kaart worden gebracht. Daarbij wordt aangegeven welke goederen en diensten bij andere sectoren worden verbruikt en welke goederen en diensten aan de verschillende economische actoren worden geleverd. Het gebruik van deze matrices is gebaseerd op matrixberekeningen waarmee niet alleen het initiële effect van de ziekenhuisactiviteit kan worden gekwantificeerd, maar ook de indirecte effecten op de gewestelijke economische activiteit en de arbeidsmarkt.

Het initiële effect komt overeen met de toegevoegde waarde en de werkgelegenheid die binnen de ziekenhuizen zelf worden gecreëerd. De indirecte effecten komen op hun beurt overeen met de toegevoegde waarde en de werkgelegenheid die verband houden met de aankoop van goederen en diensten bij andere sectoren die zich stroomopwaarts in de waardeketen bevinden, zoals farmaceutische producten en geneesmiddelen, transport, energie, catering of administratieve diensten.

De methodologische benadering die is ontwikkeld aan de hand van input-outputmatrices biedt een coherent kader om de totale bijdrage van de ziekenhuissector aan de waardecreatie en de werkgelegenheid in het Gewest te schatten. Ze maken het ook mogelijk om de interacties tussen sectoren in kaart te brengen en de bedrijfstakken te identificeren die het sterkst afhankelijk zijn van de ziekenhuisactiviteit.

Gebruik van machine learning-technieken om de determinanten van het welzijn van de Brusselaars beter te begrijpen

Voor Focus nr. 77 van het BISA werden verschillende statistische modellen ingezet om de determinanten van het welzijn van de Brusselaars te identificeren.

Om de determinanten van welzijn te bestuderen werden veralgemeende lineaire modellen gebruikt, en dan voornamelijk de kleinste-kwadratenmethode (*ordinary least squares*). Die modellen maken het mogelijk om lineaire verbanden te bestuderen tussen welzijn, gemeten via de tevredenheid met het leven, en een reeks verklarende variabelen uit de SILC-enquête. Doel is om de factoren te identificeren die de waargenomen variaties in het welzijn binnen de Brusselse bevolking kunnen verklaren. Tevredenheid in het leven wordt echter gemeten op een schaal van 0 tot 10 en is dus een ordinale variabele in plaats van een strikt continue variabele. Om rekening te houden met deze specificiteit werden ook modellen aangewend die aangepast zijn aan ordinale afhankelijke variabelen, namelijk de **lineaire PROBIT- en LOGIT-modellen**. In het algemeen sluit deze methodologische aanpak aan bij de analyse van de determinanten van het welzijn in België die door het Federaal Planbureau is uitgevoerd (Joskin, 2017).

Als aanvulling op deze klassieke econometrische benaderingen werd een **beslissingsboommodel** op basis van gesuperviseerde machine learning toegepast. In tegenstelling tot lineaire modellen, die een vooraf gedefinieerde functionele structuur opleggen en uitgaan van additieve relaties tussen de variabelen, hanteert een beslissingsboom een niet-parametrische benadering. De beslissingsboom segmenteert de populatie in homogene subgroepen door de gegevens achtereenvolgens op te splitsen op basis van de verklarende variabelen die de heterogeniteit in welzijn binnen elke groep zo sterk mogelijk verminderen.

Concreet selecteert het algoritme eerst de variabele die de verschillen in tevredenheid in het leven het best verklaart, en verdeelt vervolgens de steekproef in subgroepen volgens een optimale drempelwaarde. Deze procedure wordt herhaaldelijk uitgevoerd totdat een vooraf gedefinieerd stopcriterium wordt bereikt (bijvoorbeeld een minimale groeps grootte of onvoldoende informatiewinst). Met deze methode kunnen dus complexe interacties tussen determinanten aan het licht worden gebracht en kunnen ook specifieke profielen worden vastgesteld die worden gekenmerkt door bepaalde combinaties van sociaaleconomische factoren.

Een dergelijk model biedt het voordeel dat het op een visueel intuïtieve manier laat zien in welke volgorde en combinatie bepaalde factoren het meest bijdragen tot welzijnsverschillen binnen de bevolking (Yang en Zou, 2025). Deze benadering vormt dan ook een relevante aanvulling op traditionele econometrische modellen, omdat ze een meer verkennende en potentieel flexibeler interpretatie biedt van de mechanismen die aan het werk zijn.

Ontwikkeling van een methode voor bevolkingsprojecties op gemeentelijk niveau

Bij de gemeentelijke bevolkingsprojecties wordt een methode voor componentprojectie gecombineerd met de morfologische kenmerken van iedere gemeente, via een model met een constant aandeel van leeftijdsgroepen. Deze keuze houdt rekening met twee uitgangspunten:

- › De som van de bevolkingsomvang voor een bepaald jaar, een bepaalde leeftijd en een bepaald geslacht in ieder van de gemeenten zal gelijk zijn aan de gewestelijke bevolkingsomvang die door het FPB en Statbel voor datzelfde jaar, die leeftijd en dat geslacht wordt geprojecteerd.
- › Alle hypothesen over de evolutie van de vier demografische componenten worden op gewestelijk niveau vastgesteld en vervolgens toegepast op iedere gemeente. De resultaten zullen per gemeente verschillen, aangezien deze gemeenten allemaal verschillend zijn wat betreft demografische kenmerken (samenstelling naar leeftijd, geslacht ...) en een specifieke demografische geschiedenis kennen (over de referentieperiode 2009-2023). Deze twee parameters zullen bepalend zijn voor het traject dat de gemeentelijke bevolking de komende jaren zou kunnen volgen.

Meer specifiek laat de componentenmethode een initiële populatie evolueren door rekening te houden met migratiepercentages, overlevingskansen en vruchtbaarheidscijfers. De initiële populatie, de populatie als gevolg van geboorten en de populatie als gevolg van migratie staan elk bloot aan de risico's van sterfte en vruchtbaarheidsgedrag en vormen samen de geprojecteerde populatie. De tool die we hebben gebruikt voor de bevolkingsprojectie aan de hand van de componentenmethode, werd ontwikkeld door Johan Surkyn (VUB).

De initiële bevolking zal evolueren volgens hypothesen met betrekking tot twee componentparameters: (i) de intensiteit: het aantal demografische gebeurtenissen (geboortes, overlijdens, migraties) dat zich de komende jaren zal voordoen; (ii) de kalender (of het tempo): de verdeling van deze demografische gebeurtenissen over de leeftijdsgroepen.

De methode van de constante leeftijdsaandelen, die het mogelijk maakt om zowel de morfologische gemeentelijke realiteiten als de specifieke demografische kenmerken van elke gemeente te begrijpen, bestaat uit het constant houden, binnen de bevolking, van het gemeentelijke aandeel van elke leeftijd in het gewestelijke totaal voor het desbetreffende geslacht. Concreet werd de bevolking per leeftijd en geslacht in elke gemeente gedeeld door de totale gewestelijke bevolking van dat geslacht. De verhouding die deze berekening oplevert, wordt vervolgens toegepast op de geprojecteerde bevolking om een aantal personen per leeftijd en per gemeente te verkrijgen.

BIJLAGE 4: VERSLAG INZAKE DE VEILIGHEID VAN DE GEGEVENS

Het Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse (BISA) heeft de verplichting om de bescherming van persoonsgegevens of vertrouwelijke statistieken (voornamelijk statistieken over natuurlijke personen, huishoudens en ondernemingen) te waarborgen. Deze bijlage³ beschrijft de belangrijkste acties die het BISA in 2025 heeft ondernomen op het gebied van informatieveiligheid.

1. Een deel van 2025 werd gewijd aan de uitwerking van een nieuw **meerjarenplan voor informatieveiligheid** binnen het BISA. Zo heeft het team **de inventaris bijgewerkt van de informatieactiva** die relevant zijn voor de vakgebieden van het BISA. Deze inventaris omvat zowel fysieke activa (servers, software ...) als niet-fysieke activa (gegevens, vertrouwelijke informatie ...). Aan de hand van deze inventaris is een nieuwe risicoanalyse opgesteld. Daarnaast zijn diverse **beleidspunten op het gebied van informatieveiligheid** geformuleerd en/of bijgewerkt. Het gaat daarbij om het specifieke informatieveiligheidsbeleid van het BISA, het beleid voor het beheer van de toegang tot statistische gegevens en het algemene informatieveiligheidsbeleid van Perspective. Al deze werkzaamheden staan onder toezicht van het **Comité voor informatieveiligheid van het BISA**, voorgezeten door de DPO Statistiek, waarvan de leden bestaan uit de Veiligheidsadviseur van het BISA, de IT-afdeling van Perspective en het management van het BISA. Het Comité voor informatieveiligheid van het BISA is in 2025 in totaal negen keer bijeengekomen.
2. Het BISA heeft deelgenomen aan de **evaluatie van de maturiteit van het gegevensgebruik** (Data Maturity Assessment) die door Paradigm binnen Perspective is opgestart. Deze gewestelijke oefening is bedoeld om de instelling te positioneren op het gebied van gegevensmaturiteit. Deze oefening maakt deel uit van het beleid inzake data governance van het Gewest. Er zijn zes aspecten van het datagebruik geanalyseerd: governance, kwaliteit, documentatie, veiligheid, uitwisseling en analyse van de gegevens. Deze evaluatie maakt het mogelijk om de instelling te situeren binnen het kader voor de opbouw van een "coherente, gedeelde en nuttige datagovernance."⁴ Uit deze analyse blijkt dat bij het BISA:
 - › de kwaliteit, de veiligheid en de analyse van de gegevens al (zeer) goed beheerd worden;
 - › het beheer en de uitwisseling van gegevens een gevorderd *maturity level* halen;
 - › En tot slot behaalt de documentatie van gegevens een gemiddelde maturiteitsscore.
 Deze evaluatie zal fungeren als stappenplan om de geformuleerde aanbevelingen mee te nemen.
3. Hoewel het BISA niet verantwoordelijk is voor het beheer van de technische aspecten van de IT-veiligheid, stelt het instituut eisen aan de IT-infrastructuurbeheerder. De rol van het BISA op dit niveau is daarom ervoor te zorgen **dat er juiste technische en organisatorische maatregelen worden getroffen** op het vlak van de IT-veiligheid. In 2025 heeft het BISA geholpen bij het voltooien van het arbeidsreglement. Dit reglement bevat de gedragscode van het BISA, het IT-handvest, de regels voor het naleven van de verschillende beleidsmaatregelen en actieplannen die de instelling heeft opgesteld op het gebied van informatieveiligheid. Daarnaast heeft de IT-dienst gewerkt aan de upgrade van de SAS-server die door het BISA wordt gebruikt en is het onderhoud van de SAS-software in eigen beheer genomen.
4. Een ander belangrijk project in 2025 was de implementatie van de **nieuwe open-source-infrastructuur voor het datawarehouse** (DWH) waarin de door het BISA verwerkte statistische gegevens worden bewaard. In de loop van het jaar is het ontwerp en de implementatie van de nieuwe architectuur van de dataplatforms gerealiseerd. Dit houdt in dat de specifieke servers zijn voorbereid (R-server, Barman) en dat alle benodigde software is geïdentificeerd en gekoppeld om de data op te slaan en te gebruiken. De testfasen voor het uploaden van data naar deze nieuwe open-source-infrastructuur kunnen in 2026 van start gaan.
5. Wat betreft de acties **om het BISA-personeel bewust te maken van het belang van informatieveiligheid**, zijn er specifieke sessies georganiseerd voor alle nieuwe medewerkers die in de loop van het jaar in dienst zijn getreden, ook voor stagiairs. Voor alle medewerkers zijn bewustmakings sessies georganiseerd, waarbij met name aandacht is besteed aan het specifieke informatieveiligheidsbeleid van het BISA en de procedures voor gegevensuitwisseling. Bovendien heeft het Veiligheidscomité van het BISA besloten de mogelijkheid te onderzoeken om de procedure voor nieuwkomers aan te passen. Het is de bedoeling om daarin verplichte bewustmakings sessies over informatieveiligheid op te nemen bij hun aankomst (podcast, sessie op locatie ...).

³ Deze bijlage is het jaarverslag zoals vermeld in artikel 21 van het besluit van 25 november 2015 tot vaststelling van de opdrachten van het BISA.

⁴ Data maturity assessment – Analyseverslag – Perspective, Juni 2025.

